

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖS**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VETERINARIJOS ĮSTATYMO NR. I-2110 2, 6, 7, 14, 15, 16 IR
19 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, ANTROJO SKIRSNIO PAVADINIMO PAKEITIMO,
ĮSTATYMO PAPILDYMO 21 STRAIPSNIU IR PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS
RESPUBLIKOS GYVŪNŲ GEROVĖS IR APSAUGOS ĮSTATYMO NR. VIII-500 2, 3, 4, 8, 20 IR
21 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS
ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 343, 344 IR 589 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO
PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS PAŠARŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1610
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ
(TAP NR. 19-1948(2), 19-1949(2), 19-1950(2), 19-1951(2), 19-1952(2); TAIS NR. 19-11145(3), 19-
11142(3), 19-11143(3), 19-11144(3), 19-10555(3))**

2020-01-28 Nr. NV-239

Vilnius

1. Projektų rengėja – Žemės ūkio ministerija (ŽŪM).

2. Projektų tikslas – įgyvendinti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentų (EB) Nr. 178/2002, (EB) Nr. 1831/2003, (EB) Nr. 183/2005, (EB) Nr. 767/2009, (ES) 2017/625 ir (ES) Nr. 2019/4 nuostatas bei patikslinti nacionalinį oficialios kontrolės, kurią atlieka kompetentinga institucija, reglamentavimą.

3. Dabartinė situacija:

- **Veterinarijos įstatymas keičiamas siekiant suderinti su nuo 2019 m. gruodžio 14 d. pradėtomis taikyti reglamento (ES) 2017/625 dėl oficialios kontrolės ir kitos oficialios veiklos, kuri vykdoma siekiant užtikrinti maisto ir pašarų srities teisės aktų bei gyvūnų sveikatos ir gerovės, augalų sveikatos ir augalų apsaugos produktų taisyklių taikymą, nuostatomis.** Veterinarijos įstatyme nėra reglamentuotas genetinės medžiagos produktų tvarkymas ar jo kontrolė, nors vadovaujantis reglamentu genetinės medžiagos produktų tvarkymo kontrolė yra jame nustatytos oficialios kontrolės dalis, taip pat nėra apibrėžta, kas laikytina veterinarinės kontrolės subjektų nesąžininga veikla ir atsakomybė už tokią veiklą;
- **Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymas** keičiamas siekiant suderinti įstatymo nuostatas su reglamento (ES) 2017/625 nuostatomis ir patikslinti Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos (VMVT) funkcijas gyvūnų gerovės ir apsaugos srityje;
- **Administracinių nusižengimų kodekso (ANK) pakeitimo įstatymu** tikslinamos atitinkamos ANK nuostatos atsižvelgiant į tikslinamas sąvokas Veterinarijos įstatyme ir nustatomas sankcijos už nesaugius pašarus Pašarų įstatyme;
- **Pašarų įstatymas** keičiamas siekiant įgyvendinti reglamento (ES) 2017/625, taip pat kitų atitinkamų reglamentų, susijusių su vaistinių pašarų gamyba, pateikimu rinkai ir naudojimu, pašarų higienos reikalavimais, pašarų tiekimu rinkai ir naudojimu, maisto saugos sritimi, gyvūnų mityboje skirtais naudoti priedais, nuostatas. Be to, galiojančiame įstatyme nėra nuostatų dėl komercinių paslapčių apsaugos, poveikio priemonių taikymo už pašarų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus, nenustatytos baudos už šio įstatymo ir kitų pašarų saugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus, nenustatyta šių pažeidimų nagrinėjimo ir baudų skyrimo bei išieškojimo tvarka. Šiuo metu atsakomybė už nesaugių pašarų tiekimą rinkai nustatyta tik ANK 344 str. 3 dalyje, t. y. numatyta bauda asmenims nuo 140 iki 300 eurų, o

juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims nuo 600 iki 1500 eurų. Vadovaujantis ANK 609 str. 2 dalimi, asmenims, pirmą kartą padariusiems šį nusižengimą, paprastai surašomas administracinis nurodymas ir bauda tesiekia 70 ar 300 eurų. ŽŪM nuomone, tokia ANK įtvirtinta baudų už nesaugių pašarų tiekimą rinkai sistema nėra nei proporcinga, nei atgrasanti.

4. Projektų esmė: esminiai numatomo teisinio reguliavimo elementai:

- **Veterinarijos įstatymo projektu** – atsižvelgiant į tai, kad įstatyme vartojamos sąvokos neatitinka reglamento (ES) 2017/625 nuostatų, siūloma tikslinti įstatymą suderinant nacionalinį reglamentavimą su ES reglamentavimu. Reglamentas (ES) 2017/625 įpareigoja valstybes nares nustatyti atsakomybę už nesąžiningą ar klaidinančią praktiką, todėl siūloma papildyti įstatymą nuostata, kad veterinarinės kontrolės subjektams draudžiama užsiimti nesąžininga ar klaidinančia veikla, dėl kurios vykdymo taikoma įstatymuose numatyta atsakomybė.

Reglamentas (ES) 2017/625 įpareigoja kompetentingas institucijas nustatyti mechanizmus, užtikrinančius apie pažeidimus pranešusių asmenų apsaugą, todėl siūloma įstatymą papildyti šiomis nuostatomis.

Įstatyme reglamentuojama veterinarinė priežiūra neatitinka Viešojo administravimo įstatymo nuostatų dėl valstybinės priežiūros, todėl atitinkamai tikslinamos įstatymo nuostatos (sąvokos „*Valstybinė veterinarinė priežiūra*“ apibrėžtis).

Atsižvelgiant į tai, kad praktikoje susiduriama su poreikiu prievarta patekti į kontrolės subjektų patalpas ir teritoriją, siūloma papildyti įstatymą specialiomis nuostatomis dėl teismo leidimų išdavimo.

- **Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo projektu** – atsižvelgiant į tai, kad praktikoje susiduriama su poreikiu prievarta patekti į gyvūnų laikytojų patalpas ir teritoriją, kur laikomi gyvūnai, siūloma papildyti įstatymą specialiomis nuostatomis dėl teismo leidimų išdavimo. Kadangi ANK suteikia teisę konfiskuoti gyvūnus ne tik teismo sprendimu, siekiant suderinti įstatymo nuostatas su ANK, siūloma patikslinti įstatymo nuostatas dėl gyvūnų konfiskavimo. Siūloma papildyti įstatymą gyvūnų laikytojų pareiga leisti tikrinti gyvūnus ir jų laikymo sąlygas, patalpas ir t. t. kontroliuojančių institucijų pareigūnams pareikalavus.

Siūloma patikslinti įstatymo nuostatas dėl gyvūnų, kurių savininkas ar laikytojas žinomas, paėmimo iš šių asmenų dėl daromų gerovės pažeidimų ir perdavimo laikinai prižiūrėti kitam asmeniui (įstatymas papildomas sąvoka „*laikinasis gyvūno laikymas*“ ir patikslinamos įstatymo nuostatos dėl laikinosios gyvūnų globos);

- **ANK pakeitimo įstatymo projektu** – papildyti ANK 343 str. žodžiais „*šalutiniai gyvūniniai produktai, jų gaminiai, genetinės medžiagos produktai*“ ir pakeisti ANK 344 str. numatant baudas už nesaugių pašarų patiekimą rinkai Pašarų įstatymo pakeitimo įstatymo nuostatose.

Siūloma pakeisti ANK 589 str. pripažįstant punktą, kuriuo suteiktos teisės Valstybinei gyvulių veislininkystės priežiūros tarnybai atlikti administracinių nusižengimų tyrimą ir surašyti administracinių nusižengimų protokolus, netekusiu galios bei pakeisti šio straipsnio punktą, suteikiant teisę VMVT pradėti administracinių nusižengimų teiseną, atlikti administracinių nusižengimų tyrimą ir surašyti administracinių nusižengimų protokolus dėl ANK numatytų administracinių nusižengimų;

- siūloma nauja redakcija dėstyti **Pašarų įstatymą** atsižvelgiant į tai, kad kartu su nurodytų reglamentų įgyvendinimui reikalingais įstatymo pakeitimais aktualizuojamos ir kitos dabar galiojančio įstatymo nuostatos. Įstatymo pakeitimo projekte tiksliau apibrėžiama pašarų tvarkymo, įvežimo į Europos Sąjungą, eksporto ir valstybinės pašarų kontrolės tvarka, aktualizuojamos sąvokos, atsisakoma nereikalingų nuostatų, nustatomi reikalavimai pašarų

reklamai, nurodomos nuobaudos ir reglamentuojama atsakomybė už pašarų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus ir nesažiningą pašarų ūkio subjektų veiklą.

Baudų už pašarų saugos pažeidimus dydžius siūloma nustatyti tokius, kaip galiojančiame Maisto įstatyme už nesaugaus maisto tiekimo rinkai reikalavimų pažeidimus:

- pašarų ūkio subjektams, patiekusiems rinkai nesaugų pašarą, skiriamas įspėjimas arba nuo 300 iki 3 000 eurų bauda;
- pašarų ūkio subjektams, patiekusiems rinkai nesaugų pašarą, už įpareigojimo nutraukti jo tiekimą rinkai nesilaikymą skiriama nuo 1 000 iki 5 000 eurų bauda;
- pašarų ūkio subjektams, nevykdantiems Tarnybos sprendimo pašalinti nesaugų pašarą iš rinkos ar jį sunaikinti, skiriama nuo 2 000 iki 6 000 eurų bauda;
- pašarų ūkio subjektams, patiekusiems rinkai nesaugų pašarą, jeigu šis (šie) pažeidimas (pažeidimai) padarė žalos gyvūninių produktų, gautų iš rinkai patiektu nesaugiu pašaru šertų gyvūnų, vartotojų sveikatai, skiriama nuo 6 000 iki 12 000 eurų bauda;
- pašarų ūkio subjektams, patiekusiems rinkai nesaugų pašarą, jeigu šis (šie) pažeidimas (pažeidimai) sukėlė gyvūnų žūtį, skiriama nuo 6 000 iki 12 000 eurų bauda;
- pašarų ūkio subjektams, patiekusiems rinkai nesaugų pašarą, jeigu šis (šie) pažeidimas (pažeidimai) sukėlė gyvūninių produktų, gautų iš rinkai patiektu nesaugiu pašaru šertų gyvūnų, vartotojų mirtį, skiriama nuo 12 000 iki 24 000 eurų bauda.

Siūloma nustatyti, kad VMVT už nesažiningą pašarų ūkio subjekto veiklą pašarų ūkio subjektams skiria iki 6 procentų bendrųjų metinių pajamų baudą. Tais atvejais, kai sunku ar neįmanoma nustatyti pašarų ūkio subjekto bendrųjų metinių pajamų arba bendrosios metinės pajamos yra mažesnės negu 200 000 eurų, VMVT vietoj aukščiau minėtos baudos pašarų ūkio subjektui skiria iki 12 000 eurų baudą.

Projektu nauda ir įgyvendinimo kaštai:

- priėmus įstatymų projektus bus nustatytas aiškesnis teisinis reguliavimas, bus nustatyta aiški pašarų tvarkymo, įvežimo į Europos Sąjungą, eksporto ir valstybinės pašarų kontrolės tvarka;
- pažymėtina, kad Pašarų įstatymo projekte nurodytų naujų pašarų ūkio subjektų patvirtinimo ar registravimo nuostatų įgyvendinimas pašarų ūkio subjektams sudarys vienkartinę 3828,37 eurų dydžio administracinę naštą. Patvirtinus ar registravus šiuos ūkio subjektus, kitais metais jiems dėl naujų teisinio reguliavimo nuostatų įgyvendinimo administracinės naštos nebus.
- įstatymų projektams įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų skirti nereikės.

5. Derinimas:

- ŽŪM **pakartotinai** teikia Projektus ir jų lydimuosius dokumentus, **patikslintus** atsižvelgiant į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2019-12-02 išvadoje Nr. NV-3366 ir Ekonomikos politikos grupės 2019-12-02 pažymoje Nr. NV-3369 pateiktas pastabas ir pasiūlymus;
- Projektai **suderinti** su Vidaus reikalų ministerija, Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba, Valstybine duomenų apsaugos inspekcija ir VĮ Žemės ūkio ir kaimo verslo centru. **Atsižvelgta** į Ekonomikos ir inovacijų ministerijos pastabas ir pasiūlymus;
- **lieka neatsižvelgta** (ar iš dalies atsižvelgta) į dalį Aplinkos ministerijos, Teisingumo ministerijos, Lietuvos grūdų perdirbėjų asociacijos bei Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabų ir pasiūlymų (argumentai dėl neatsižvelgtų pastabų pateikiami derinimo pažymose);

- Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė antrinėje išvadoje **papildomų esminių pastabų ar pasiūlymų nepateikė.**

6. Atitikimas Vyriausybės programos nuostatomis – Projektai tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

7. Dalykinio vertinimo išvada – atsižvelgiant į išliekančias neatsižvelgtas suinteresuotųjų institucijų, socialinių partnerių ir Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas, siūlytina Projektus plačiau aptarti tarpinstituciniame pasitarime.

Atkreiptinas dėmesys, kad su pakartotinai Vyriausybei teikiamais Projektais pateiktoje derinimo pažymoje nurodomos tik kelios neatsižvelgtos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabos, nors Projektų teikimo lydraštyje pažymima, kad lieka daugiau neatsižvelgtų ar atsižvelgtų iš dalies pastabų, gautų iš kitų institucijų, žemės ūkio asocijuotų struktūrų. Siūlytina rengėjams pateikti atnaujintą (apibendrintą) derinimo pažymą.

Ekonomikos politikos grupės patarėjas

Vaidas Talačka

Vaidas Talačka, tel. +370 706 63722, el. p. vaidas.talacka@lrv.lt